REGULAMIN SĘDZIEGO
ŚLĄSKIEGO ZWIĄZKU PIŁKI SIATKOWEJ W KATOWICACH

Rozdział I
POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Poniższe definicje odnoszą się do odpowiednich określeń używanych w niniejszym regulaminie, chyba że niniejszy regulamin stanowi inaczej.

1) **PZPS** – Polski Związek Piłki Siatkowej;
2) **ŚZPS** – Śląski Związek Piłki Siatkowej;
3) **WS ŚZPS** – Wydział Sędziowski Śląskiego Związku Piłki Siatkowej;
4) **Sędzia** – osoba posiadająca Licencję Sędziego ŚZPS przyznaną przez ŚZPS, wykonująca obowiązki sędziowskie na zawodach piłki siatkowej organizowanych lub współorganizowanych przez ŚZPS;
5) **Sezon rozgrywkowy** – okres pomiędzy kolejnymi kursami unifikacyjno – szkoleniowymi;
6) **Stawki** – zatwierdzony przez PZPS, ŚZPS lub inny właściwy podmiot ekwiwalent sędziowski stosowny do odpowiedniej klasy rozgrywek;
7) **Licencja Sędziego ŚZPS** – uprawnienie do pełnienia funkcji sędziego piłki siatkowej w rozgrywkach organizowanych lub współorganizowanych przez ŚZPS;
8) **Certyfikat** – dokument potwierdzający aktualne uprawnienia sędziego na dany sezon rozgrywkowy,
9) **Regulamin** – niniejszy regulamin.

§ 2
Przedmiot regulaminu

Regulamin określa:

1) warunki i tryb przyznawania i pozbawiania Licencji Sędziego ŚZPS,
2) warunki dopuszczenia sędziego do prowadzenia zawodów sportowych piłki siatkowej organizowanych lub współorganizowanych przez ŚZPS,
3) prawa i obowiązki sędziów ŚZPS,
4) zasady nadawania i pozbawiania klas sędziowskich oraz nadawania i pozbawiania uprawnień sędziowskich sędziom piłki siatkowej ŚZPS,
5) zasady nominowania sędziów ŚZPS na zawody sportowe piłki siatkowej.

Rozdział II
WARUNKI I TRYB PRZYZNAWANIA ORAZ POZBAWIANIA LICENCJI SĘDZIEGO ŚZPS

§ 3

1. Licencja Sędziego ŚZPS jest przyznawana przez Zarząd ŚZPS, na wniosek WS ŚZPS.
2. Licencja Sędziego ŚZPS może być przyznana osobie, która:
   - **a)** posiada pełną zdolność do czynności prawnych, z zastrzeżeniem pozostałych zapisów Regulaminu,
   - **b)** korzysta z pełni praw publicznych,
   - **c)** zobowiązała się do przestrzegania postanowień Statutów i regulaminów ŚZPS, PZPS,
   - **d)** ukończyła z wynikiem pozytywnym kurs podstawowy dla kandydatów na sędziów piłki siatkowej organizowany przez WS ŚZPS lub inny równoważny uznany przez WS ŚZPS,
   - **e)** zdała egzamin sędziowski z wynikiem pozytywnym.
3. W szczególnych przypadkach Wydział Sędziowski ŚZPS może zezwolić na uczestnictwo w kursie podstawowym na sędziego osobie małoletniej, za zgodą jej przedstawiciela ustawowego.
4. W szczególnych przypadkach Wydział Sędziowski ŚZPS może wnioskować o przyznanie Licencji Sędziego ŚZPS osobie małoletniej, która ukończyła 16 lat, za zgodą jej przedstawiciela ustawowego.
5. Certyfikat sędziego piłki siatkowej Wydział Sędziowski ŚZPS może wydać osobie, która spełni wymogi wskazane w ust. 1-2, a nadto wymogi dodatkowe określone przez WS ŚZPS.
6. Wysokość opłat za wydanie Certyfikatu sędziego piłki siatkowej jest określona w stosownych dokumentach ŚZPS.

§ 4

1. Licencji sędziego ŚZPS pozbawia Zarząd ŚZPS.
2. Licencji sędziego ŚZPS może zostać pozbawiona osoba:
   - **a)** która nie spełnia warunków uzyskania Licencji Sędziego ŚZPS,
   - **b)** wobec której stwierdzono wystąpienie rażących naruszeń postanowień Regulaminu sędziego ŚZPS lub innych regulacji wewnętrznych,
   - **c)** która zrezygnowała z wykonywania funkcji Sędziego ŚZPS,
   - **d)** na skutek zastosowania stosownej sankcji dyscyplinarnej,
   - **e)** skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo karnoskarbowe ścigane z oskarżenia publicznego.

Rozdział III
WARUNKI DOPUSZCZENIA SĘDZIEGO DO PROWADZENIA ZAWODÓW SPORTOWYCH

§ 5

1. Sędzia, któremu została przyznana Licencja Sędziego ŚZPS, jest uprawniony do sędziowania wszystkich rozgrywek organizowanych przez ŚZPS, z ograniczeniami wynikającymi z Regulaminu.
2. Sędzia, który nie uzyskał pełnoletności jest uprawniony do prowadzenia zawodów minisiatkówki, młodziczek, młodzików oraz – jako sędzia sekretarz – w pozostałych zawodach organizowanych przez ŚZPS, z dalszymi ograniczeniami wynikającymi z Regulaminu.

§ 6

Sędzia traci uprawnienia do sędziowania zawodów w charakterze sędziego pierwszego, sędziego drugiego oraz sędziego liniowego:

a) za wyjątkiem zawodów młodzików, młodziczek oraz minisiatkówki – z końcem roku kalendarzowego, w którym sędzia ukończył 65 rok życia,

b) we wszystkich rozgrywkach – z końcem roku kalendarzowego, w którym sędzia ukończył 70 rok życia,

Rozdział IV
PRAWA I OBOWIĄZKI SĘDZIEGO

§ 7

Sędzia ma prawo do:

1) otrzymywania pomocy szkoleniowej ze strony WS ŚZPS,
2) informacji o działalności WS ŚZPS,
3) zaopatrzenia w sprzęt sędziowski, na warunkach określonych przez WS ŚZPS,
4) udziału w Zebraniach, wyrażania tam własnego stanowiska, zgłaszania wniosków oraz zapytań,
5) czynnego i biernego prawa wyborczego do władz sędziowskich.

§ 8

Sędzia jest zobowiązany do:

1) godnego reprezentowania PZPS oraz ŚZPS.
2) przestrzegania postanowień regulaminu sędziego ŚZPS oraz innych wiążących regulacji,
3) bardzo dobrej znajomości przepisów gry w piłkę siatkową i innych stosownych regulacji,
4) bardzo dobrej znajomości regulaminów rozgrywek oraz innych przepisów z nimi związanych, w stopniu umożliwiającym prawidłowe wykonywanie obowiązków Sędziego,

5) obiektywizmu w wykonywaniu obowiązków,
6) uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez WS ŚZPS,
7) stałego podnoszenia swoich umiejętności sędziowskich,
8) sędziowania zawodów, na które został nominowany przez WS ŚZPS,
9) przesędziowania w sezonie rozgrywkowym określonej przez WS ŚZPS minimalnej liczby zawodów,
10) występowania podczas zawodów w obowiązującym stroju sędziowskim,
11) prawidłowego rozliczania delegacji sędziowskich,
12) przestrzegania dyspozycyjności we wskazanych przez siebie terminach, a w szczególnych przypadkach do niezwłocznego informowania WS ŚZPS o zaistniałych zmianach,
13) usprawiedliwienia wobec WS ŚZPS w ciągu 14 dni od terminu zawodów swojej nieobecności na zawodach,
14) przestrzegania Kodeksu Etycznego Sędziego ŚZPS, który stanowi załącznik do niniejszego Regulaminu
15) informowania Wydziału Sędziowskiego ŚZPS o zaistniałych lub istniejących powiązaniach z tytułu pracy, działalności społecznej lub innej wykonywanej funkcji z klubami sportowymi uczestniczącymi w rozgrywkach ŚZPS lub PZPS, organizacjami sportowymi i innymi instytucjami o podobnym charakterze oraz ustaniu tych powiązań,
16) podania i utrzymywania swoich aktualnych danych w systemie obsad sędziowskich ŚZPS,
17) stosowania się do decyzji, wytycznych i zaleceń WS ŚZPS,
18) informowania WS ŚZPS o – niepochodzącej od WS ŚZPS – propozycji sędziowania zawodów na terenie działania ŚZPS, w których biorą udział zespoły zrzeszone w ŚZPS
19) przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich ŚZPS.

§ 9

1. Sędzia ma prawo korzystać z urlopu sędziowskiego, tj. okresu nieprzerwanej niedyspozycyjności przez okres co najmniej 3 (trzech) miesięcy. Wskazanie w taki sposób swojej niedyspozycyjności jest równoznaczne ze skorzystaniem z urlopu sędziowskiego na ten okres.
2. Jeden urlop sędziowski nie może trwać dłużej niż jeden rok, a w przypadku urlopu związanego z urodzeniem dziecka – nie dłużej niż dwa lata. Łączny czas trwania urlopów sędziowskich, nie licząc urlopów związanych z urodzeniem dzieci, nie może przekroczyć dwóch lat w ciągu dziesięciu kolejnych lat działalności sędziowskiej.
3. Dla sędziów będących jednocześnie członkami sztabu trenerskiego, sztabu medycznego bądź zawodnikami zespołów występujących w rozgrywkach szczebla centralnego, urlop nie może trwać dłużej niż trzy lata, a łączny czas trwania urlopów sędziowskich nie może przekroczyć czterech lat w ciągu dziesięciu kolejnych lat działalności sędziowskiej. Sędzia powracający do czynnego sędziowania po urlopie sędziowskim obejmującym dwa lub więcej sezonów, na kolejny sezon otrzymuje uprawnienia o jeden szczebel niższy

niż posiadał po sezonie, po którym udał się na urlop, jednak nie niższe niż uprawnienia M.

4. Przypadki dłuższych urlopów każdorazowo rozpatrywać będzie indywidualnie WS ŚZPS.
5. Decyzję o przyznaniu urlopu od pełnienia obowiązków sędziowskich podejmuje WS ŚZPS na wniosek sędziego.
6. Sędzia korzystający z urlopu całosezonowego zobowiązany jest zgłosić pisemnie powrót do czynnego sędziowania do Wydziału Sędziowskiego do 31 maja roku, w którym rozpoczyna się kolejny sezon.
7. Brak zgłoszenia, o którym mowa w ust. 6, będzie traktowany jak rezygnacja z dalszej działalności w charakterze sędziego piłki siatkowej.
8. Sędzia, który z jakichkolwiek powodów nie może pełnić swoich obowiązków, winien niezwłocznie zawiadomić o tym fakcie Wydział Sędziowski ŚZPS, załączając do informacji stosowne wyjaśnienie.

§ 10

1. Sędzia zobowiązany jest uiszczać na rzecz ŚZPS bezzwrotną opłatę za wydanie Certyfikatu.
2. Wysokość i termin uiszczenia opłaty jest ustalana przez Zarząd ŚZPS i uwzględnia koszt wydania certyfikatu i obsługi sędziego przez ŚZPS.
3. W przypadku przyznania sędziemu urlopu lub pozbawienia Licencji Sędziego ŚZPS – opłata za wydanie certyfikatu nie podlega zwrotowi.

Rozdział V
KLASY I UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE.

§ 11

Klasy i uprawnienia sędziowskie nadaje Zarząd ŚZPS na wniosek WS ŚZPS.

§ 12

Sędziom ŚZPS, którzy nie posiadają uprawnień sędziowskich szczebla centralnego, nadawane są następujące klasy sędziowskie:

a) sędzia kandydat;
b) klasa III;
c) klasa II;
d) klasa I.

§ 13
Sędzia kandydat

1. Klasę sędziego kandydata uzyskuje osoba, która spełniła warunki formalne do pełnienia funkcji Sędziego.

2. Sędzia kandydat, który w ciągu roku od uzyskania statusu Sędziego nie otrzymał wyższej klasy sędziowskiej, traci Licencję Sędziego ŚZPS. W szczególnie uzasadnionych przypadkach ww. okres może być wydłużony decyzją WS ŚZPS.

§ 14
Pozostałe klasy sędziowskie

1. Sędzia może mieć nadaną klasę sędziowską – kolejno: III, II oraz I, jeżeli spełnia następujące warunki:
- **a)** wykazuje się bardzo dobrą znajomością obowiązujących przepisów gry w piłkę siatkową, zasad protokołowania zawodów, wytycznych i regulaminów sędziowskich oraz posiada wysokie kwalifikacje sędziowskie;
- **b)** nie uzyskał negatywnych ocen z sędziowanych spotkań;
- **c)** aktywnie uczestniczy w zawodach organizowanych przez ŚZPS, wykazując się wysokim poziomem dyspozycyjności;
- **d)** minimum pół roku posiada uprzednio nadaną klasę sędziowską;
- **e)** w okresie ostatnich 12 miesięcy nie popełnił przewinień dyscyplinarnych podlegających karom;
- **f)** w okresie ostatnich 12 miesięcy nie korzystał z urlopu od pełnienia obowiązków sędziowskich.

2. W szczególnie wyjątkowych przypadkach, WS ŚZPS ma prawo przyznać kolejne klasy sędziowskie z pominięciem niektórych wymogów określonych w ust. 1.
3. Oceny sędziów dokonuje WS ŚZPS.

§ 15
Uprawnienia sędziowskie

1. Sędziom nadawane są uprawnienia sędziowskie uprawniające do prowadzenia zawodów sportowych piłki siatkowej w określonych klasach rozgrywkowych bądź kategoriach wiekowych.
2. Sędzia może wykonywać swoje obowiązki w charakterze sędziego pierwszego i sędziego drugiego w kategorii rozgrywek nie wyższej niż posiadane przez niego w danym momencie uprawnienia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Wydział Sędziowski ŚZPS może do prowadzenia zawodów nominować sędziego o niższych uprawnieniach.
3. Sędziemu mogą być przyznane wyższe uprawnienia sędziowskie do prowadzenia zawodów sportowych piłki siatkowej od dotychczas posiadanych przez niego, jeżeli spełnia on następujące warunki:
- **a)** wykazuje się bardzo dobrą znajomością obowiązujących przepisów gry w piłkę siatkową, zasad protokołowania zawodów, wytycznych i regulaminów sędziowskich oraz posiada wysokie kwalifikacje sędziowskie;
- **b)** prezentuje wysoki poziom umiejętności sędziowskich w trakcie sędziowanych spotkań;
- **c)** nie uzyskał negatywnych ocen z sędziowanych spotkań;

d) aktywnie uczestniczy w zawodach organizowanych przez ŚZPS, wykazując się wysokim poziomem dyspozycyjności;
e) w okresie ostatnich 12 miesięcy nie popełnił wykroczeń podlegającym karom;
f) w okresie ostatnich 12 miesięcy nie korzystał z urlopu od pełnienia obowiązków sędziowskich.

4. Sędziemu mogą być przyznane niższe uprawnienia sędziowskie do prowadzenia zawodów sportowych piłki siatkowej od dotychczas posiadanych przez niego, gdy sędzia m.in.:
a) prezentuje niezadowalający poziom umiejętności sędziowskich w trakcie sędziowanych spotkań;
b) otrzyma negatywne oceny z sędziowanych spotkań;
c) uchyla się od sędziowania zawodów;
d) nie spełnia ustalonych przez Wydział Sędziowski ŚZPS kryteriów w zakresie dyspozycyjności sędziowskiej oraz sezonowych limitów ilościowych sędziowanych spotkań;
e) w rażący sposób narusza Regulamin sędziego ŚZPS.

5. Oceny pracy sędziów dokonuje Wydział Sędziowski ŚZPS.

§ 16

Określa się następujące uprawnienia sędziowskie:
1) **M** – obejmujące wykonywanie obowiązków sędziego I lub sędziego II w zawodach minisiatkówki, młodziczek, młodzików oraz juniorek młodszych, a także obowiązków sędziego obsady pomocniczej (sędzia liniowy, sędzia sekretarz) na wszystkich zawodach,
2) **J** – obejmujące wykonywanie obowiązków sędziego głównego, sędziego I lub sędziego II we wszystkich rozgrywkach młodzieżowych oraz rozgrywek III Ligi Śląskiej, a także obowiązków sędziego obsady pomocniczej (sędzia liniowy, sędzia sekretarz) na wszystkich zawodach,
3) **II** – obejmujące wykonywanie obowiązków sędziego głównego, sędziego I lub sędziego II we wszystkich rozgrywkach młodzieżowych oraz rozgrywek II i III Ligi Śląskiej, a także obowiązków sędziego obsady pomocniczej (sędzia liniowy, sędzia sekretarz) na wszystkich zawodach,
4) **I K** – obejmujące wykonywanie obowiązków sędziego głównego, sędziego I lub sędziego II we wszystkich rozgrywkach młodzieżowych oraz rozgrywek II i III Ligi Śląskiej, rozgrywek I Ligi Śląskiej Kobiet, a także obowiązków sędziego obsady pomocniczej (sędzia liniowy, sędzia sekretarz) na wszystkich zawodach,
5) **I M** – obejmujące wykonywanie obowiązków sędziego głównego, sędziego I lub sędziego II we wszystkich rozgrywkach młodzieżowych oraz rozgrywek seniorskich organizowanych przez ŚZPS, a także obowiązków sędziego obsady pomocniczej (sędzia liniowy, sędzia sekretarz) na wszystkich zawodach.

Rozdział VI
NOMINOWANIE SĘDZIÓW NA ZAWODY I PROWADZENIE ZAWODÓW.

§ 17

1. Organem uprawnionym do nominowania Sędziów na zawody jest WS ŚZPS.
2. Nominacje są przyznawane i przekazywane do wiadomości sędziów drogą elektroniczną oraz publikowane w stosownych publikatorach elektronicznych ŚZPS.
3. W szczególnych przypadkach dopuszcza się możliwość prowadzenia zawodów przez sędziego, który nie został na nie nominowany przez WS ŚZPS lub WS PZPS

Rozdział VII
ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA

§ 18

W stosunku do Sędziów dokonujących przewinień dyscyplinarnych może być stosowana odpowiedzialność przez odpowiednie organy ŚZPS. Zasady i tryb postępowania, jak również zakres sankcji są określone w innych regulacjach ŚZPS.

§ 19

W wyjątkowych sytuacjach, WS ŚZPS – niezależnie od działań innych organów ŚZPS – jest uprawniony do:

a) anulowania nominacji Sędziego,
b) zawieszenia Sędziego do czasu podjęcia decyzji przez ww. organy.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 20

Prawo interpretacji Regulaminu oraz rozstrzygania spraw nim nieobjętych, a dotyczących Sędziów, przysługuje WS ŚZPS oraz Zarządowi ŚZPS.

§ 21

Regulamin wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Zarząd ŚZPS.

Kodeks etyczny (załącznik)

Kodeks etyczny sędziów Śląskiego Związku Piłki Siatkowej stanowi deklarację wartości, jakie zobowiązujemy się przestrzegać w swojej działalności sędziowskiej.

Jako sędzia siatkarski zawsze przestrzegam następujących zasad:

DBAM O ZACHOWANIE BEZSTRONNOŚCI WZGLĘDEM ZESPOŁÓW

- ✓ nie sędziuję meczów z udziałem członków swojej rodziny lub innych osób, jeśli może to budzić wątpliwość co do mojej bezstronności
- ✓ nie sędziuję meczów z udziałem klubów, w których jestem zatrudniony lub na rzecz których działam społecznie
- ✓ nie dokonuję takich zamian w obsadach, że w ich wyniku sędziuję jednemu zespołowi więcej meczów, niż wynika to z otrzymanych obsad
- ✓ traktuję równo wszystkich członków zespołów, którym sędziuję. Nie daję odczuć swoich sympatii lub antypatii
- ✓ nie przyjmuję żadnych korzyści, jeżeli wykraczają one poza regulaminowe i zwyczajowe obowiązku klubu
- ✓ zapytany udzielam wyjaśnień co do podjętych decyzji

DBAM O DOBRE PRZYGOTOWANIE DO MECZU

- ✓ nie sędziuję meczu, gdy moja forma psychofizyczna nie jest dobra, na przykład gdy jestem chory
- ✓ przyjeżdżam na mecz z odpowiednim wyprzedzeniem
- ✓ bardzo dobrze znam aktualne Przepisy Gry i ich oficjalną interpretację
- ✓ podnoszę swoje umiejętności sędziowskie, w szczególności w oparciu o wskazówki kwalifikatorów

DBAM O WIZERUNEK I AUTORYTET SĘDZIÓW

- ✓ dbam o czystość i kompletność swojego stroju sędziowskiego
- ✓ w stosunku do członków zespołów oraz innych działaczy zachowuję się grzecznie i skromnie
- ✓ na niewłaściwe zachowanie wobec mnie reaguję bez emocji, zgodnie z duchem Przepisów Gry
- ✓ w czasie meczu zgodnie z duchem Przepisów Gry wspieram pozostałych sędziów i chronię ich przed niesportowym zachowaniem członków zespołów
- ✓ nie krytykuję pracy innych sędziów w obecności osób innych niż sędziowie
- ✓ wszelkie pytania, wątpliwości czy pretensje zgłaszam wyłącznie Wydziałowi Sędziowskiemu, na zamkniętym forum internetowym lub na spotkaniach sędziowskich – nigdy w gronie osób postronnych
- ✓ potrafię przyznać się do błędu
- ✓ gdy w meczu jestem zawodnikiem lub trenerem, daję dobry przykład gry fair play i sportowego zachowania

DBAM O KOLEŻEŃSKĄ ATMOSFERĘ

- ✓ do innych sędziów zachowuję się z należytym szacunkiem, szczególnie do starszych koleżanek i kolegów
- ✓ pytany udzielam wskazówek lub wyjaśnień innym sędziom
- ✓ zwracam dyskretnie uwagę innym sędziom w przypadku ich niewłaściwego zachowania. Jeżeli moje uwagi nie przynoszą skutku, informuję Wydział Sędziowski

Jesteśmy przekonani, że stosując powyższe zasady wszyscy przyczyniamy się do coraz lepszego sędziowania meczów i podnoszenia naszego autorytetu w środowisku sędziowskim.